

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра цифрового мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту культури
і креативних індустрій

Лідія МАКАРЕНКО

08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни _____ Теорія і практика кольору

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність _____ 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація _____

Освітня програма _____ Цифрове мистецтво _____

Інститут /Факультет _____ ННІККІ _____

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Балан У.Г., старший викладач

Схвалено Вченою Радою Інституту культури і креативних індустрій

Протокол від «02» 08 2024 року № 1

Директор Інституту Лідія МАКАРЕНКО

підпис

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри цифрового мистецтва

Протокол від «26» 07 2024 року № 1

Завідувач кафедри Антоніна ДУБРІВНА

підпис

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u>	обов'язкова	
Змістові модулі – 1		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність <u>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</u>	2-й	2-й
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 6	Освітня програма <u>Цифрове мистецтво</u>	3-й	3-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти <u>перший (бакалаврський)</u>	12 год.	2 год.
		Практичні	
		36 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		72 год.	114 год.
		Вид підсумкового контролю: залік (семестр 3).	

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Теорія і практика кольору.

Мета дисципліни – формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок аналізу, створення і застосування кольорових рішень у художній та професійній діяльності. Курс спрямований на вивчення фізичних, фізіологічних і психологічних аспектів кольору, його історичних, культурних і практичних проявів, а також на розвиток здатності використовувати колір як ефективний засіб візуальної комунікації та естетичного впливу..

Результати навчання:

Результати навчання дисципліни:

знати: базові теоретичні поняття та характеристики кольору; фізичні, фізіологічні та психологічні аспекти кольору; історичні аспекти вивчення кольору та його застосування в мистецтві; принципи синтезу кольору та кольорові контрасти; вплив кольору на емоційний стан та сприйняття людини;

вміти: аналізувати властивості та характеристики кольору у різних контекстах; застосовувати знання про кольорові контрасти та гармонії для створення візуальних композицій; вирішувати кольорові задачі в аналоговому та цифровому середовищах; здійснювати підбір кольорових рішень для конкретних художніх та професійних завдань; використовувати основні методи синтезу кольору в практичній діяльності;

здатен продемонструвати уміння синтезувати теоретичні знання про колір у практичних завданнях; вміння використовувати кольорові схеми для вирішення завдань у предметно-просторових і візуальних середовищах; здатність творчо підходити до створення кольорових композицій, враховуючи культурний контекст і стильові особливості;

володіти навичками: роботи з кольоровими матеріалами та цифровими інструментами для аналізу й створення кольорових схем; створення гармонійних кольорових рішень для просторових і візуальних проєктів; виконання практичних завдань, пов'язаних із аналізом і синтезом кольору;

самостійно вирішувати: завдання з розробки авторських кольорових рішень, які відповідають сучасним фаховим та естетичним вимогам; проблеми інтеграції кольорових концепцій у предметно-просторові та візуальні проєкти; практичні й творчі задачі, пов'язані з інноваційним використанням кольору у візуальній комунікації та мистецькій практиці.

Програмні результати навчання:

Відображати морфологічні, стильові та кольорово-фактурні властивості об'єктів образотворчого і декоративного мистецтва. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів. Знати і розуміти теорію кольору та застосовувати для розв'язання практичних завдань. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу. Застосувати розуміння побудови художнього образу, закони композиції, естетичний смак для створення цілісного візуального продукту. Вміти інтерпретувати та трансформувати об'єкти на основі розуміння конструктивної будови існуючих природних форм для вирішення художньо-проектних задач.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити): Академічне образотворче мистецтво, Композиція в образотворчому мистецтві, Історія образотворчого мистецтва, Основи художньої стилізації та формоутворення.

Види навчальних занять: лекція, практичні роботи, консультація.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний.

Методи контролю: усний, практичний, графічний.

Форми підсумкового контролю: залік (семестр 3).

Засоби діагностики успішності навчання: практичні завдання, презентації, питання до підсумкового контролю.

Мова навчання: українська

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР 3

Змістовий модуль 1. Теорія і практика кольору

Тема 1. Колір та світло. Характеристики кольору. Зміст: Природа світла та кольору: монохроматичне та складне світло, особливості спектрального складу випромінювання, відбиття та пропускання світла. Ахроматичні та хроматичні кольори. Загальні відомості про колір.

Тема 2. Основні якості кольору та їх практичне застосування в художній діяльності. Зміст: Колірний тон, світлота, насиченість. Колірне коло. Принципи побудови ахроматичних та хроматичних композицій. Загальні відомості про ахроматичні та хроматичні композиції. Основні складові ахроматичних композицій. Двухтонові та тритонові ахроматичні композиції. Світлотний діапазон ахроматичних тонів. Взаємодія світлотних тонів. Пропорційне відношення площин тонів.

Тема 3. Історія вивчення кольору. Зміст: Колір в мистецтві та культурі різних часів та народів. Символіка кольору. Дослідження вчених

Тема 4. Зір: фізіологічні основи механізмів сприйняття кольору та їх значення в мистецтві. Зміст: Око. Кольоровий зір. Синтез кольору. Різновиди синтезу кольору. Адитивний (складовий) та субтрактивний (вираховуючий) принципи змішування кольору. Оптичні ілюзії.

Тема 5. Синтез кольору, кольорові контрасти: теорія змішування та практичне застосування. Зміст: Контраст як феномен зору. Різновиди контрастів. Кольорова гармонія та контраст. Сприйняття кольору. Кольорова гармонія. Поверхово-просторові якості кольору. Типи кольорової гармонії. Типи контрастів. Гармонія кольору та форми. Принципи композиційного поєднання кольорів. Принципи побудови хроматичних композицій. Основні групи гармонічного сполучення хроматичних кольорів. Гармонічні сполучення однотонних кольорів. Гармонічні сполучення родинних кольорів. Гармонічні сполучення родинно-контрастних кольорів. Гармонічні сполучення контрастних та додаткових кольорів. Принципи побудови.

Тема 6. Вплив кольору на людину. Психологічні та культурні аспекти. Зміст: Фізіологічні особливості впливу кольору. Психологія кольору. Особливості використання впливу кольору в об'єктах образотворчого декоративного мистецтва. Емоційне сприйняття кольору. Асоціативність кольору. Вплив кольору на психологічний стан людини. Кольорові асоціації, закономірності кольорових вподобань.

4 СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів (розділів) і тем	Кількість годин														
	Денна форма здобуття вищої освіти							Заочна форма здобуття вищої освіти							
	усього	у тому числі:						усього	у тому числі:						
		л	пр	лаб	сем	інд	СРС		л	пр	лаб	сем	інд	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Освітній компонент 1															
Семестр 3 Змістовий модуль 1. Теорія і практика кольору															
Тема 1. Колір та світло. Характеристики кольору	20	2	6				12		1						19
Тема 2. Основні якості кольору	20	2	6				12			1					19
Тема 3. Історія вивчення кольору	20	2	6				12			1					19
Тема 4. Зір. Синтез кольору	20	2	6				12		1						19
Тема 5. Кольорові контрасти	20	2	6				12			1					19
Тема 6. Вплив кольору на людину	20	2	6				12			1					19
Разом за змістовим модулем 1	120	12	36				72								114
Всього годин за дисципліною	120	12	36				72		2	4					114

5 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1	Колір та світло. Характеристики кольору	6
2	Основні якості кольору	6
3	Історія вивчення кольору	6
4	Зір. Синтез кольору	6
5	Кольорові контрасти	6
6	Вплив кольору на людину	6
Всього		36

6 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до практичних робіт	12
2	Опрацювання тем, які не викладаються на лекціях	10
3	Підготовка до всіх видів контролю	10
4	Вправи, графічні роботи, презентації, творчі роботи та ін.	40
Всього		72

7 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Семестр 3 – залік

Поточне оцінювання та самостійна робота						МК	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
14	14	14	14	14	14	16	100

Розподіл балів з дисципліни

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Усього
Виконання практичних завдань за темами	14	14	14	14	14	14	84
Модульний контроль	16						16
Всього з дисципліни							100

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку/	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ незараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)

Критерії оцінювання видів робіт

Для перевірки знань та навичок здобувачів вищої освіти, які були здобуті протягом вивчення кожної теми, застосовуються критерії, наведені нижче. Результати виконання **практичних завдань** оцінюються в межах кожної навчальної теми:

14-бальна шкала

— 11–14 балів отримують здобувачі вищої освіти, які представили практичні роботи, що виконані в повному обсязі, на високому аналітичному та художньому рівні. Здобувач має глибокі, міцні, узагальнені знання з даної теми, вільно та обґрунтовано використовує їх. Представлені матеріали містять результати послідовного і аргументованого виконання завдання із використанням нестандартних рішень.

— 6–10 балів отримують здобувачі вищої освіти за повне, логічне, обґрунтоване виконання практичних завдань, із деякими невідповідностями навчальному матеріалу. Здобувач із незначними підказками викладача може зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію. Знання здобувача є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у звичайних стандартних ситуаціях..

— 1–5 отримують здобувачі вищої освіти за неповне або незавершене виконання практичних робіт, або якщо вони виконані із значними підказками викладача. Наявна низка суттєвих помилок у виконанні практичної справи.

Критерії оцінювання модульного контролю

Результати модульного контролю оцінюються за 16 бальною шкалою:

— 16 балів - роботи відповідають завданням, оригінальні за композицією, охайні.

— 11-15 балів – роботи відповідають завданням, відчувається творчий підхід до виконання, але є несуттєві недоліки в композиційній побудові.

— 7-10 балів - достатній рівень виконання композиції, проте є суттєві композиційні недоліки, відсутність цілісності мотиву.

— 1-6 балів - роботи частково відповідають завданням, неохайність виконання, значні технічні помилки

— 0 балів - роботи не відповідають завданням, роботи неохайні, значні композиційні помилки, не завершені.

8 ПОЛІТИКА КУРСУ

3.1 Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, а саме:

— самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою;

— посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

— дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

— надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

3.2. Допускається визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній (інформальній) освіті, а саме, оцінювання практичних і самостійних робіт у балах за тему, за наявності сертифікату з теми або суміжних напрямів, отриманого на платформах масових відкритих онлайн курсів/навчальних центрів/програм академічної мобільності тощо.

3.3. Для отримання позитивної оцінки необхідно отримати 60% від кількості балів за кожен вид роботи, що оцінюються в балах, і всі види контролю.

3.4. Перенесення терміну здачі робіт:

— з поважних причин можливе без зниження максимального балу за роботи за умови завчасного повідомлення про поважну причину затримки та строки перенесення здачі роботи викладача особисто або через старосту групи;

— без поважних причин зі зниженням максимального балу за роботи.

3.5. При виявленні плагіату робота підлягає переробці зі зниженням максимального балу.

3.6. Неприпустимо пропуски занять з неповажних причин. Запізнення та самовільний вихід з занять. Користування мобільними телефонами під час занять. Пропущені без поважних причин заняття підлягають відпрацюванню за індивідуальним графіком, погодженим з викладачем.

3.7. Допускається перезарахування робіт, виконаних під час академічної мобільності здобувача вищої освіти.

3.8. Оскарження оцінювання здійснюється на підставі заяви директору ННІ ККІ шляхом створення комісії з числа викладачів кафедри цифрового мистецтва у присутності завідувача цієї ж кафедри.

9 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Балан У.Г. Теорія і практика кольору [Електронний ресурс]: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» для денної та заочної форм навчання Київ: – К.: КНУТД, 2023. – 34 с.

2. Балан У.Г. Теорія і практика кольору [Електронний ресурс] : навчально-методичний матеріал для практичних робіт для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» Київ : КНУТД, 2023. 22с.

3. Балан У.Г. Теорія і практика кольору [Електронний ресурс] : навчально-методичний матеріал для самостійних робіт для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» Київ : КНУТД, 2023. 30с.

4. Осипчук М.В., Басанець О.П. Образотворче мистецтво та художня творчість. Методичні вказівки – Київ, КНУТД. – 2019. – 44 с.

5. Пашукова С.Г., Осипчук М.В., О.П. Басанець О.П. Основи композиції та кольорознавство (за видами). Методичні вказівки до виконання самостійних робіт для студентів на пряму підготовки 6.020207 «Дизайн» ден. форма навч. – К.: КНУТД, 2019 – 32 с.

10 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Айзмен Л., Рекер К. Pantone: ХХ століття в кольорах, ArtHuss, Київ, 2024, – 208с.

2. Альберс Й. Взаємодія кольору. ArtHuss, Київ, 2024, – 208с.

3. Беті П. Анатомія кольору. ArtHuss, Київ, 2023, – 366с

4. Гомбріх Е. Оповідь про мистецтво. ArtHuss, Київ, 2024, – 664с.

4. Йоганнес Іттен Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва - Київ, Видавництво: ArtHuss, 2022 - 96с.

5. Кольорознавство: навчальний посібник / С.В. Прищенко. — 3-тє вид., випр. і доповн. — Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. — 436 с., 32 іл.

6. Кириченко М.А. Кириченко І.М Основи образотворчої грамоти. Київ: Вища школа, 2002

7. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції (геометричні аспекти) / В.Є Михайленко, М.І. Яковлев. – Київ: Каравелла, 2004. – 304 с.

8. Пасічний А. Образотворче мистецтво: енциклопедичний ілюстрований словник-довідник. Київ, Факт, 2007. 680 с., іл.

8. Пастуро М. Синій. Історія кольору. Лабораторія, Київ, 2024, – 216с.

9. Пастуро М. Кольори наших споминів. Ніка-Центр, Київ, 2020, – 232с.

9. Пікард Ч. Колір і світло (Від майстрів мистецтва). ArtHuss, Київ, 2024, – 384с.

9. Печенюк Т. Кольорознавство: підруч. (для студ. вищ. навч. зак) - Київ: Грані-Т, 2010 - 192с.

Прокопович Т. А. Основи кольорознавства: навч. посіб. Друге видання, доповнене, перероблене. Луцьк, 2022, – 124с.

10. Теорія кольору: методичні рекомендації / уклад. І.О. Хорошевська. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 48с.

11. Чегусова З. Професійне декоративне мистецтво України доби глобалізації. ArtHuss, Київ, 2024, – 560с.
11. Шпак В.О. Основи живопису. Акварель. Навчальний посібник. – Київ, 2013. – 256с.
12. Шалварова К.С., Шевнюк О.Л., Сова О.С., Труш В.М. / Акварельний живопис. Практикум. Навчальний посібник / Київ: Видавничий дім «Кий», 2021. - 100с.
13. Causse Jean-Gabriel L'étonnant pouvoir des couleurs: (encouleurs). FLAMMARION, France 2022, –208с.
14. St Clair Kassia The Secret Lives of Colour. John Murray, 2018, – 336с.

Додаткова

1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: навч. посібник / С.Д. Абрамович, М.Ю. Чікарькова. Львів: Світ, 2004. 344 с.
2. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. 271 с., іл.
1. Дубрівна А.П. Абстракція в образотворчому мистецтві як феномен художньої культури України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2018. 20 с.
2. Отт Дженніфер 1000 ідей поєднання кольорів: Барвистий путівник по взаємодії відтінків ArtHuss, Київ, 2022, – 288 с.
3. Berrie Barbara H., Caroline Fowler, Karin Leonhard, and Ittai Weinryb Pigments. . Princeton University Press/USA, 2024, –176с.
4. Coles David Chromatopia: An Illustrated History of Colour. Thames and Hudson Ltd, 2020, –240с.
5. Gage John Color in Art. Thames and Hudson Ltd, 2023, – 232с.
6. Grovier Kelly The Art of Colour. The History of Art in 39 Pigments. Thames and Hudson Ltd, 2023, – 256с.
7. Pastoureau Michel Black: The History of a Color. Princeton University Press. USA, 2008, –216с.
8. Pastoureau Michel Blue: The History of a Color. Princeton University Press. USA, 2018, –216с.
9. Pastoureau Michel Green: The History of a Color. Princeton University Press. USA, 2014, –240с.
10. Pastoureau Michel Red: The History of a Color. Princeton University Press. USA, 2017, –216с.
11. Pastoureau Michel Yellow: The History of a Color. Princeton University Press. USA, 2019, – 240с.
12. Pastoureau Michel White: The History of a Color. Princeton University Press/USA, 2023, –240с.
13. Varichon Anne Color Charts: A History. Princeton University Press/USA, 2024, – 284с.
14. Vieville Camille Color. A Master Class. Art History, Symbolism, Masterpieces, Materials. Flammarion, 2023, –224с.

11 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Академія кольору: фізичні основи кольору [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.koloristika.in.ua/t_fok.php
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
3. <http://lib.knutd.edu.ua/> сайт Науково-технічної бібліотеки КНУТД.
4. <http://elib.nplu.org/> електронна бібліотека «Культура України».
5. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm сайт Культурологічної бібліотеки.
6. http://informatic10.at.ua/index/informacijni_sistemi_ta_tekhnologiji

Завідувач кафедри цифрового мистецтва _____

_____ Антоніна ДУБРІВНА

Протокол засідання кафедри № 1 від 26 липня 2024 р

